

FÖGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti művészeti egyesület; gömör-kishontmezei közgyűlési határozatok; vas-soprony- és mosonméggyei hírek; szombathelyi óságok; n. becskeréki közlemények; Baján az építkezés örvendetes halad; gazdasági hírek; ipar- és tőzsérügy; kolozsvári és esiksomlyói hírek; Szerbia és Bosnyákhon; s a t.) Spanyolország (Espartero a' mozgalom mellett nyilatkozik; a' királyné makaesul elveihez ragaszkodik; s a t.) Anglia (hírek miniszterségi szövetkezéstről; adatok a' négyes szövetség né-melly pontjáról; s a t.) Franciaország (Paris erősítése hivatalosan jelentve; Lafarge testében csakugyan mérget leltek; s a t.) Török-ország (M. Ali a' négyes szövetséget elfogadta; Ibrahim basa jellemvázlata; s a t.) Olaszország. Oroszország. Gabonaár. Pénzkelet.—

Magyarország és Erdély.

Ó es. s apost. kir. fels. Zuber Antal magyar testőrt a' budai kerület helyettes tartománybiztosává nevezni, s Gyurián István pesti kir. egyetemi nyugalmazott tanítót nemes-levéllel méltóztatott taksa elengedés mellett megajándékozni. Legf. rendeletnél fogva a' Szomolnokon meg-ürült kamrai próbáló hivatalra Vlaszlovics György, eddigelé a' nm. es. kir. egyesült udvari kamránál pénzevő- s bányászosztályi fogalmazó gyakornok, alkalmaztaték.

A' m. kir. udv. kamra keblebeli számvevőhivatalánál Antalfy István számvevő tanácsossá történt kinevezetése következtében Puschmann Ferencz ingrossistát számvevő tisztté alkalmazá.

A' magyar kir. udv. kamra kiadó-hivatalának irnoka, Krötzer Antal, f. e. sept. 16kán meghalálozott.

A' pesti művészeti egyesület f. e. sept. 21én tartott nagygyűlésében I. a' bekövetkező 18¹⁰/₄ diki évre is megalapítván magát az egyesület, határozottat, hogy a' részvényaláírások az e' végre készített könyvben Grimm Vinceze pénztárnok urnál ezentúl is folyván, említett pénztárnok úr az 18¹⁰/₄ diki részvénydíjak ideiglenes felvételére — míg az alább említendő novemberi nagygyűlés tartatik, kéressék meg. II. Az igazgató választmány, ugy a' titoknok és pénztárnok számára kiadandó útmutatások készítésére Barabás Miklós, Eckstein Friderik, Grimm Vinceze, Heinrich János, N. Hengelmüller Mihály, Lukács Móricz, Sartory János, Schedius Lajos, Szalay László, Trefort Ágoston és Wagner Sándor részvényesekből álló választmány neveztetett ki. III. A' számadások vizsgálatára kinevezett küldöttséghez még Jerney János és Tasner Antal részvényesek választattak. IV. A' legközelebbi nagygyűlés tartására f. e. nov. 8dika jelettetett ki, melly alkalommal az 18¹⁰/₄ igazgató választmány, titoknok és pénztárnok is megválasztandók levén, a' t. cz. részvényeseknek minél nagyobb számmal megjelenése kéretik. Költ Pesten, sept. 25kén 1840 a' nagygyűlés rendeletéből. Szalay László egye-sületi titoknok.

© Rima-Szombathelyi öszelő 22kén. Istennek hála, s köszönet azoknak, kiket illet, hirlapjaink hasábjai megnyitlak közérdekű tárgyak, s nyilvános életünk közléseinek, és nem lakomák s ünnepélyek leírásai teszik többé a' magyarországi cikkek legnagyobb részét; — a' szerkesztőségektől függ ezentúl, hogy e' hatáskörüket ne csak megtartsák, hanem még nagyobb térmezőt nyerjenek. Meg vagyok győződve, hogy a' journalismus, arra fejlődve — s nem rosszul indul — a' minnek lennie kell. Magyarországon ki nem számítható hasznót tehet. A' rend, hogy egyebet ne emlitsék, (pedig e' nélkül ninesen szabadság) tisztválasztásaink s nagyobb fontosságú gyűléseinkben igen sokszor ismeretlen idegen, s ez olly bibe, mellyhez azok, kiknek leginkább tisztokban állana, gyakran viszonyaik miatt nem nyulhatnak. E' bajon s több e'ffélében, az időszaki sajtó legezelszerűbb törvényeknél is jobban segíthet. — Szép a' ezél, küzdjünk feléje! — Gömör-Kishontmezei tegnap kezdé, főispánhelyettese elnöksége alatt, évnegyedi közgyűlését. Némelly legf. parancsok kihirdetése után felolvastatott a' főispán helyettes auguszt. elején költ levele, mellyben az a' RRnek zalamegyei követDeák Ferencz táblabíróvá kineveztetését ohajtó kívánságára válaszolja: mi szerint ez érdeműs követnek jeles tulajdonit, nem kevésbbé, mint a' RR, tudván becsülni, ohajtásaikban tulajdon kívánságát is fölleli, s annál fogva örvend teljesíthetni e' közös kívánságukat s a t. Két-éges, min kelljen a' hazafi kebelnek inkább örülnie, azon e' hogy az ég Deákkal áldotta meg a' hont, — vagy a' köz megismerésén, melly Deák iránt hazaszerte nyilatkozott? — Melly nemzet jelesebbjeinek erényét hálásan ismeri meg, az érdemes jeles férfakra. Az új törvények kihirdetése több rendbeli határozatra adott alkalmat, mellyek közül érdekesek: 1.) A' 2ik t. cz. következtében két rendbeli küldöttség neveztetett, egyik a' népesség összeírására, a' másik állandó, melly az összeírás közben netalán előforduló kérdéseket elintézzze, s a' közönségnek, mikép (megyénkre alkalmazva) leendő katoná-állítástról s a t. s a t. tervet ad be. Indítványba hozatott, hogy a' helységek ne népességök, hanem csupán a' katonaságra alkalmas egyedek arányában állítsanak újonczokat, de ez indítvány elvetetett nemcsak azért, mivel megtörténhetnék, hogy az 5—6 ezer lakost számláló helységek ez elv mellett csak annyit vagy még kevésb újonczot állítanának, mint az 5—600 lélekből állók, hanem főleg azért is, mert a' törvény ismételve, világosan népességről szól. 2.) A' 7. 8. 9dikt. cz. kinyomatni, s a' helységek közt kiosztatni határozottat. 3.) A' 9. t. cz. foganatosítása több rendbeli intézkedést kívánván meg, p. o., hogy a' szolgabírák által veendő jegyzőkönyvekben egyformaság legyen, a' napidíjak meghatározottassanak; — ha egy helyen, ugyanazon alkalommal több eset itéltetik el, a' napidíjak és előfogatok, a' kártevők által együttvéve, vagy egyenként fizetessenek e' a' bír-ságok kezelése s a t. s a t. ezekről külöküldöttség kimerítő javaslat-előterjesztésre bízott meg, — s a' felső járásban a' szolgabírák szá-ma egygyel szaporíttatni határozottat. 4.) Élénk s hosszú vitára a'

29 t. cz. nyújtott alkalmat. Ugyanis a' törvénynek e' szavai: „kivevén egy edül az 1791dik évi 38ki törvényezikben említett bánya-városokat s azon helyeket, mellyekből a' bányák és bányászati intézetek tekintetű törvényes régi szokás mellett jelenleg kizárva vannak.“ — mind a' mellett, hogy a' 6—8igyszól: „minden ezen tör-vénnyel ellenkező törvény, szokás, rendelet vagy határozat eltöröl-tetik és megsüntetik“ — sok által ugy magyaráztatott, hogy e' törvény-czikknél fogva zsidók Gömörben ezentúl sem telepedhetnek meg; s 78 szavazattal 64 ellen ez végzésbe is ment. Szembeötlő volt, miszerint számosan, kik szabadelműeknek tartatnak, s magok is azok tartják magokat, ezuttal a' törvény humanus czélzati ellen emelék szavokat, míg mások különben a' régihez ragaszkodók, a' zsidók bejöhete mellett sza-vaztak, úgy hogy az ember kísértetbe jó hinni, hogy a' szabadelműség némellyeknél még nem, hogy ugy mondjam, vérré vált meggyőződés, hanem utánzás — divat, legfőlebb kedély szüleménye. — különben hon-nan e' következetlenség? Nem hallgathatok el — ámbár nem a' gyűlés körébe tartozik, egy esetet, melly valamint egészen váratlan volt a' jelen korban, ugy azt Gömörben általános rosszalás követte. — Liptómezei, egyszersmind gömöri birtokos K. ellen, egyik tiszolczi jobbagya a' megye előtt panaszt tett. Néhány hét előtt K. Tiszolczon keresztül utazik, s jobb-ágyát a' panasz miatt megtámadván, egyszersmind kérdőre vonja, a' foly-amodást ki írta? mire ez válaszol, hogy egyik fia ügyvéd, s ez tette föl a' panaszlevelet. — És a' közhivatalban álló férfi mit eslelekszik? az ügy-védelőbb szobában megpofozza, azután a' nép előtt udvaron lehozatja, s a' pénztár őrzéseül mellé adott hajduval megbotoztatja. — Találkozott, ki azt mondta: 5 bot nem a' világ, prókátor nem nagy ur, s az ügyet ma-gánykeresetre akarta utasítani, de a' törvényszék fenyítő pert határozott K. ellen. Liptóban f. hónap 28kán tisztújító szék lesz. — K. alispán akart lenni, — de hisszük, hogy azon megye főispánja, meghallván Gömör me-gyei esetét, őt kijelölni sem fogja. —

Szombathelyi levezőnk sept. fogytán több közt ezt írja: Óságról értesítést küldök a' Jelenkorba. Nem ujság, a' tűz, viz, földrengés, szentre, szépre és jóra nem ügyelő dúlás s hogy egyéb viszontagságo-kat ne emlitsék, a' mindeneket romba törő idő-sámson mennyi tisztos régiséget temetének el! — Csupán a' 750 m. f. hosz 500 m. f. széles roppant római birodalom sirméheben mik fehetnek!? Azon kis részből következtethetjük, mellyen nálunk Veráncz, Lázius, Samboky, Vesz-prémi, Schönvisner, Ekkel, W. Jankovich, Horváth, Jászay, Jerney s a t. derék buvárink az aknák fenekiből, földgyomrából, por és pókhálók alól már is olly sokat, olly érdekest hozának napfényre, s hajh! még mennyit nem a' szilárd akarat és áldozat, mellynél fogva a' régiség baráti áttörvén minden akadályokon leszállnak az Aetna-pokolba, fel-hágnak a' Mont-Blanc-mennybe. Septemb. napjaiban a' hajdani Sa-baria romjait egy illy hazánkfa látogató meg, ki fáradsággal s pénzzel a' mult halottaiból olly műveket támaszta föl, miknek szemlélete és ba-mulása után bármilly hegyeskedőnek is meg kell vallania, hogy a' haj-daniak is tudtak valamit. S e' honfi L. Nemes Samuel antiquár. Ő, ki azt állítja, hogy a' hajdani Sabariában a' derék rómaiaknak minden eddig ismert pannoniai, illyricumi s dacziai gyarmatok közt legnagyobb iskola jók lehetett, mert erről tudományt tárgyazó különféle maradványok, kiváltkép a' sok stilus kezkeskednek, mellyek olly nagy számmal ásatnak itt ki, hogy a' többi gyarmatokban találtattak tized-részt sem teszik; ő, ki szerint közel Sabariához egykor üvegghutának, erdélyiesen üvegesürnek, kellett léteznie, mert Siscium (hol a' régi pénz-verőház romjai ma is láthatók) Ciballis, Taurinum, Aquincum, Bri-gatium, Peuceum, Salinae Apul. s a t. városok omladékból mind-összenem kerülének földszíntre olly számos, nagy és szép üveg-ur-nák (hamvedrek) más edények, mint itt, s az említett birodalom czimzett tartományban alig teheté Musaeum v. egyén ollyanokat sajátá-vá, millyeket Bitnicz Lajos k. lyceumi director s prof. bir; Nemes Samu, mondom ezuttal két szép a' rany pecsétnyomot szerze, mel-lyek közül egyik közel 8 (nyolez) aranyat nyom, s ezen a' kárniolra kiálló pár — képet még nem határozhatta meg; a' másik kisebb onixra egy gladiátor van metszve. Megszerze továbbá egy carrarai márvány-ból készült, Himmer asztalos kertében kiásatott, csorbitást szenvedett oltárocskát, mellyet a' körülbelül kétezer év előtt élt jó szívű sabariai polgár, hihető a' bőtermést háláló indulatból, Po mon-n a' istenségnek emelt s ajánlott ezen betűkkel: F. O. N. A. V. — (tö-rés), s mellyen egy nemtő az oltárra szőlőgerézdeket, almát, mi kü-lönösb, igen ismerhetőleg barackot és buzakalászokat rak le. — Ismét egy téglát ép állapotban, következő betűkkel: Leg. X. G. P. F. talán: Legio. X. (decima), Germanica. Pia. Felix. — Ezeken kül, egy megaranyozott bronzé alakot, melly két delfint képez, valamelly martalékon meg nem egyezőt, s ezt tiszt. Dömény ferenczi atyától; el-végre: több arany, ezüst és rézpénzt. — Igen sajnálja a' t. antiquár, hogy az itt kiásatni szokott tisztos régiségek, egy e' czélra fordított épü-

letbe nem rakatnak, mert ma holnap a tudós világ épen Sabaria felett nem található sabariai ritkaságot; igen, hogy keves figyelem fordítatik azokra, mert b. e. Petródi ur ásatott ugyan itt egy temetőt, mások is túrák a földet, de ez csak egy kapavágáshoz hasonlítja és száz-ezredik részét sem vájta fel az egykori nagy és gazdag gyarmat ritkaságának, mellyben száz temető lehet; igen főleg, hogy az ásáskori felügyelés hiánya miatt, mint közelebből történt, a dugarusság legszebb és drágább római arany láncokat, ékszereket sikkaszt és hazánkon kívül semmi v. fél áron veszteget el. Egyébiránt hálával vallja meg, hogy t. Vasmege és Szombathely neki már több év óta sok és igen becses ritkaságot ada. — Antiquárunk szép gyűjteménnyel siet hazánk szívébe. Többi közt viszen egy bizanti izléssel festett igen régi psalteriumot — továbbá az első elfoglalótól származott Com. Chivany ex genere hereny kiváltságait megerősítő oklevelet a 13dik századból. — Egy régi német kézirat másolatát „Schiltberger 1543.” Ezen képes könyv a nikapolyi útközvetet és utána történet nevezetes eseteket rajzolja és írja le. Szerzője Bajazethnek foglya volt és innét reménylhetni, hogy a neversis grofról, Jean le Maingves (Boucicaut) tábornagról, ki 1421 körül Angliában, mint hadifogoly halt meg, és a többi körülményről eddig nem ismert történeti a latokat nyerendünk. — G.

N. Beeskerek, sept. 20kán: aug. 31én hirdetteté e' megye Hertelendy Ignác főispánja elnökle alatt a legújabb törvényeket. Többrendű határozat keletkezik e' tárgyban, s a' mezeli rendőrség a' törvény szellemében a' szolgabírákra bizaték, s csak azután, ha annak teljesítésre képesek nem lennének, fogván annak idejében tétetni a' tisztaszaporítás érdemében fölírás. Most a' már annyiszor megtagadott, de mellőzhetlen szükséges harmadik aljegyző, egy alügyész, 3 aladószedő s a' t. iránt tétettek kérelmes fölírások. Később a' sept. 9. közgyűlésben a' torontálmegyei oct. 20ki tisztújítás tervei olvastattak s fogadtattak el, melly a' fölkiáltás kizárásával, szavazás által határozatit tartatni, s bizományleveket csak külmegyében lakó megyei birtokosok, 70 éves öregek, betegek s asszonyok adhatnak, s ha tehát megyei nemes meg nem jelenend személyesen, az előszámlált eseteken kívül, szavát másnak nem adhatja; s a' t. Ugyan e' gyűlésben olvastaték föl a' h. tanács azon intézvénye, mellyben hírül adja: hogy ő fölsége az e' megyei Oexel család nevének, Rónay névre változtatását megengedni, s egyszersmind e' nemzetséget, Zombori előnévvel megajándékozni méltóztatott. Mostani időjárásunk az ébnapokéhoz hasonló, s csak a' korábban beköszöntött szelek mérséklék hevét. Még fecskénk sem távoztak el. A' beeskereki lapály szürete kezdetét, a' tanács f. h. 28ra határozá. Szénahiányunkat bőven pótolja a' buja sarja. Több helyen országutainkon is kasza döntögeti a' gyönyörű füvet. A' tengeri igen szép, de hogy megérjék, húzamos meleg időt vár. A' dohány silány. A' szőlők legalább itt jó reményt ígérnek. A' marhahús fontja 10 kr-ra határozatott.

Vas, Sopron és Mosony megyében utazott levelezőnkől. Sept. 14én ritka örömmel élvezték Hegyfalú jámbor lakosi, midőn Hugonay Serpius gr. győrmegyebeli új pap fényes egyházi szertartással a' mindenhatónak zsenge — áldozatát bemutatá; s a' derék egyházi szónok Szenczy Ferencz, szombathelyi professor lelkes, s velőteljes beszéddel, nevezetes számmal összesereglett hallgatóinak előadá: kitől? kikhez? s miért küldetnek az isten szolgálai? — Azonban Szemerében lakozó N. ügyvéd, itteni örömet szomorú eset zavará: a' sopronyi, és községi hegyekről tornyosuló föllegek, egymást éró dörgés közt Győr megye nyugoti részére vonulván, Szemere fölött elterülének, s egy vilám hét óra tájban lesujta, és az említett ur házat, mellyben szeretett neje és szülöttjei valának, de kiket az ijedségen kívül más sérelem nem ére, porrá hervasztá. 15kén midőn utitársommal mosonymegyei Boldogasszony városba sieték, megérkezvén, várost nem lelénk; hanem tűzvész által romba fektetett téglá, és vályoghalmokat. Délen tal volt az idő, az emeletes korona vendégfogadó, mellynek czimere aláfordulva, füsttől barnított ablakjai kipattogva, felnyuló kéményei részint ledőlve, részint támogatva valának be nem fogadhatván, az itteni sz. Ferencz rendű atyák házába szállánk,ők szívesen fogadtak, s minthogy hírlapjainkban e' tűveszélyt nem olvastuk, a' gyászos csapás napját, és körülményit tudakoló kérdéseinkre azzal válaszolának, hogy az aug. 21én történt egy izraelita asszony által, ki pénteki nap zsirban halat sütvén kezében vigyázatlan a' zsir meggyuladt, és a' ház azonnal lángba borult, a' vészes elem az erős éjszakai szélétől tetemesül élesztetvén, csakhamar a' tűzvész martaléka lón 142 ház, 58 cleséggel tölt pajta, istalók, fél-szerek s a' t. — Az említett izraelita asszony, kit vagy a' terhelő lélekisméret nem látorta futás általi menekvésre, vagy az oltani kívánó szándék tartóztatá ben, egy keresztyén gyermekkel együtt megégett; csak csontjaik találtattak meg e' szerencsétleneknek. A' kár becsü szerint: 253,562 v. ft. ra számíttatik. A' károsultak kesergő könyűit tüstint enyhíteni sietének a' vidék irgalmas lakosi, mert a' borzasztó csapás alatt sinylődő keseredetteknek kenyérrel, buzával tehetségök szerint adakoztak; ezek között, mi igen dicséretes, a' magyar óvári iskolának zsenge növendéki, a' károsultak' fölségelésire színműelőadással 140 v. ft. jövedelmeztek. —

Baja, sept. 20ikán: Buda országunk fővárosa diszruhás polg. katonasága emberbaráti szeretetnek nagy jelét adá, midőn a' majusi szerencsétlen tűzvész által károsult bajai diszruhás polg. katonaság számára nemeskeblűleg 456 ft. 56 kr. v. cz. küldeni sziveskedett. Nem különben tón a' pesti főnyes orvosikar is, melly szinte a' bajai tűz által károsult ottani orvosi egyedek számára 280 pengőftot juttatott, melly összeg csakugyan két orvos doctor, négy sebész, és három baba közt az állandólag működő megyei választmány által egyenlőn 31 ft. 1 kr. jával

pengőben szét is osztatott. (E' szerint nem 260. mint honi lapokban érintve volt, mit részint a' kegyes keblű jöltevők, részint a' szállító Malvieux kereskedő megnyugtására kijavíttatni kérek.) Az építkezések reményen felül haladnak, és a' város szilárd újdonszületésének mindenki örvend; a' sz. ferenczi zárdá, és temploma már földel alatt, a' kir. iskolák a' bekövetkező tanulásideig elkészülendnek. Az urod. épületek is legközelebb födetni fognak — mi esinoshuló városunknak nem kis fényt adand. Bizton reménylhetni, hogy városunk rettentő borujára a' védan-gyalként összeseregglő jöltevők segedelmező malasztja mellett derű fog bekövetkezni. Áldás a' mindenrendű jöltevőkre!!

K o l o z s v á r sept. 22kén. Valahára, annyi fergeteg s borus nap után az ég kiderült, s sept. azon jó szokását, mellytől hazánkban ritkán távozik el, most is megtartja. Sőt úgy látszik, mintha kipótolni erőköd-nék testvéri mostohaságát, vidám, föllegtelen, s nyári hónapnak is becsületére való napjaival. A' hőmérő napon délen 30 — 33at mutat, s hős szobában alig száll 22 — 25 fokon alólr. szerint. Az elkésett szőlő hatalmas megrugaskodott. elannyira, hogy hidegebb éghajlatunkhoz alig szokható bakator is pirosodik hegyeinken, sőt néhol épen a' nélkül megehető, hogy savanyu ábrázatot kellessék hozzá csinálni. A' törökbuza egy hét alatt többet haladott, mint egész augusztusban. Tökéletes igaz van azon gazdának, ki azt szokta mondani: „nálunk egy két hét alatt könnyen tönkre jut, vagy ismét mosolygó reményre derül a' gazda fáradozása.” Színházunk, mióta Fánest szerencsések vagyunk láthatni, élénkebb alakot váltott. — Mult héten K. Monostoron a' mézarszékét fényes nappal fölverték, s az ottan bár szigorú rejtekben tartott több ezerre menő pénzöszveget elorozták. Más uton a' pénzhez nem férhetvén az épület földelzetét bontották meg s úgy szállottak belsejébe. Ohajtandó, bár minél előbb nyomába jutnának azon gonosz lelkűeknek, kik merényőknek nem most adják ott első, s talán sok becsületet családnak éltokre siralmasan ható próbáját. — Csíksómlóról, sept. 17ről jött hiteles tudósítás szerint Csíktusnádon egy ottani lakos, ki Moldvából vele levő leánya s unokája társaságában alútakon tért honába, e' hó 13kán hirtelen elhalálozván, betegsége gyanusságából sirjából kiásatott, s vizsgálat alá vetetvén, testén dögvész jelei találtattak. A' polgári s katonai tisztathóság kölesönös egyetértéséből rögtön czélirányosb rendelések tétettek, az egész falu katonai örök által elszigeteltetvén, s a' moldvai és oláhországi vesztegidő is felső pontra emeltetvén. A' kormány a' helybeli tisztőségnek rögtön böles intézkedései biztos reményt nyujtnak, hogy a' ragály tovább harapozásának gát fog vettetni.

(Adakozások HUNYADY MATYAS szobrára. — Vége.) Gyűjtő t. Brassay Sámuel professor. Ifj. Betlen Józsefné 5 ft.; Huszár Károly 5 ft.; Huszár Károlyné 5 ft.; Bánffy Zsigmondné 4 ft. 30 kr.; Bánffy Zsigmond 5 ft.; P. Horváth Mihály 5 ft., gr. Teleky Jánosné 5 ft.; Kabos András 1 ft. 40 kr.; Ugron István 2 ft.; Vajda Antal 1 ft.; Radnótfay Sámuel 2 ft.; b. Veselényi Ferencz 2 ft.; gr. Betlen Adám 5 ft.; b. Bánfy Adám 2 ft.; gr. Nemes Abraham 2 ft.; özvegy gr. Kornis Mihályné 3 ft.; Betlen Sámuelné 4 ft.; Sándor József 1 ft.; gr. Betlen Farkas 5 ft.; Sz. Iványi Mikó 1 ft.; Degenfeld Otto gr. 5 ft.; id. Betlen János 5 ft.; b. Bruckertal József 5 ft.; Vikol Gergely 2 ft.; Silling János 2 ft.; gr. Kornis Albert 5 ft.; Paget János lovag 5 ft.; Brassay Sámuel 4 ft. 50 kr. Gyűjtő t. Külkey Henrik ügyvéd. Kerekjártó Alajos pestvárosi írnok 1 arany; Bozda Naum 1 arany; Fogtú Zsigmond t. Komárom vármegye szolgabírája 5 ft.; Barabásszegi Barabás Antal Pál, kereskedő 1 ft.; Bóór Sámuel 1 arany; Polák Mark 1 arany; Balla Mathilde 5 ft.; b. Majtényi Ferdinand, Balla Lina, Balla Lajos, Balla Gusztáv 8 ft.; Falus Ferencz Endre 1 arany; Dóri József 1 arany; Külkey Vilmos és Béla 1 ft.; Berghofer Pál 5 ft.; F. E. 20 kr.; Memlaur György 1 ar. Gyűjtő Szerdahely Ferencz tb. Boros Ferencz tb. 1 ft.; Szabó Péter tb. 5 ft.; Matkovics Im. tb. 1 ft.; Matkovics Gáb. tb. 1 ft.; Jankó János főadószedő 1 ft.; Dörner Eduard aljegyző 1 ft.; Rostaházy Károly tb. 1 ft.; Bezerédi Ignác k. tanácsos 1 ft.; Király László győrmegyei mérnök 1 ft.; Karezag Dániel hités jogvédés tb. 2 ft.; Goba József tb. 1 ft.; Bittó László tb. 1 ft.; Balog Kornél főjegyző 5 ft.; Szerdahelyi Ferencz tb. 5 ft.; Szerdahelyi Amália 5 ft.; Csépan Franciska 5 ft.; Kovács Márton főbíró 5 ft.; Németh Mátyas főbíró 5 ft.; Horváth Dániel szolgabíró 2 ft.; Markovics Zsigmond sz. bíró 1 ft.; Jankó István tb. 4 ft.; Milkovits József sz. bíró 1 ft.; Zmeskál István aljegyző 1 ft.; Kálóczy Mihály jegyző 1 ft.; Mészáros Sándor tiszt. főbíró 1 ft.; Bogas Kálmán tb. 1 ft.; Hurgestel Ferencz ügyész 1 ft.; Szalátsy Antal tb. 2 ft.; Vrára István ügyész 1 ft.; Simonfalvai József tb. 1 ft.; Torkos Imre 1 ft.; Zathureczky Sámuel tb. 1 ft.; György 1 ft.; Cserni László hités ügyvéd 1 ft.; Perlaki Gábor h. ügyvéd 1 ft.; Némethy Sánd. h. u. 1 ft.; Szabó Siklósi Pál f. b. 1 ft.; Matkovits Ant. h. u. 1 ft.; Fraumár Ant. rajztanító 2 ft.; Vincze Ig. 1 ft.; Börtsey Im. tb. 4 ft.; Schober András erdősz 1 ft.; Hegedűs Pál ügyvéd 2 ft.; Kámpis Ján. tisztartó 1 ft.; Prágay Károly írnok 1 ft.; Kollár Sándor 1 ft. 30 kr. Gyűjtő t. Péterfy Antal fő biztossági jegyző. Bedeus József 8 ft. Elekes István 5 ft.; Péterfy Antal 5 ft.; Bakó János 3 ft.; Vajda Ignác 2 ft.; Zemplényi Szilágyi István 3 ft.; Telek László 2 ft.; Kristófi János 1 ft.; Macza János 1 ft.; Hersényi Samu 2 ft.; Juhasz Albert 2 ft.; Tompa Imre 2 ft.; Kenderesy Ferencz 2 ft.; Orosz Józ. 4 ft.; Daróczy Pál 3 ft.; Boldogházi Évinger József 3 ft.; Fogarasi P. János 1 ft.; Détsi Elek 1 ft.; Csibonás Sámuel 30 kr.; Vajda Ignác Hilár njonan 5 ft.; Patrubáni Márton 1 ft.; Ifungar 1 ft.; Bazor Ferencz, adó-tárnoki írnok 1 ft.; Edi József 2 ft.; Löw János 1 ft.; Fohró Károly 2 ft.; Bánfy Károly 1 ft.; Mike György 1 ft.; Koneza Lajos 1 ft.; Kis Sámuel 3 ft.; Pekri Sándor 2 ft. Gyűjtő Fábian Gábor bíró. Török Gábor alispány 10 ft.; Sánta Lajos 2 ft.; Vogel Julia 2 ft.; Fábian Franciska 2 ft.; Telbist Alajos 4 ft.; Telbist József 1 ft.; Rochel János 2 ft.; Nagy János 40 kr.; Urbán Pál 2 ft.; Bohus Antonia 5 ft.; Domján Imre 1 ft.; Fábian Gábor 3 ft. Telbist Bened. 1 ft. Gyűjtő n. mtgú Úrményi Ferencz. Úrményi Ferencz 20 ft.; Úrményi János 20 ft. Gyűjtő Markos Pál bíró. Deák Sámuel 1 ft.; Gregus Eduard 5 ft.; Adamovits Ferencz 2 ft.; Tóth György 1 ft.; Devits Alajos 1 ft.; Zombori János 1 ft.; Kovatsits Antal 1 ft.; Latinovits Móriéz alsz. bíró 1 ft.; Grosschmied Gábor bíró 1 ft.; Peidlhauser István 1 ft.; Bolla számvevő 1 ft.; Rigiczai Kovács József 2 ft.; Almási Rudics Máté fősz. bíró 2 ft.; Skultety János főcális 1 ft.; Sebők József tb. 1 ft.; Paukovits bajai tanácsnok 1 ft.; Krausz Károly tan. 1 ft.; Albrecht József Baja város bírája 1 ft.; Baja város községe 10 ft.; Rosenman Pál főorvos 1 ft.; Albrecht József 1 ft.; Herollim Mih. tanácsbeli 1 ft.; Zakó Ist. 1 ft.; Hideg Ig. u. 1 ft.; Markos Pál tb. 2 ft. Gyűjtő Gáál József sz. fehérvári kanonok. T. Gáál József 5 ft.; Takáts Henrik director 2 ft.; Petrik Ignác titoknok 1 ft.; Schedt Károly aligazgató 1 for.; Jäger Károly káplán 1 ft.; Davis Zsigmond áldozó pap 2 ft.; Mi-

halik György sz. fehérvári plebánus 2 ft.; Krizsány Ignác plebánus 2 ft.; Gyűjtő Dömötör Gábor főbíró. Dömötör Gábor 2 ft.; Vatkó Ferencz 2 ft.; Tóth Ferencz 1 ft.; ifj. Báthory Gábor esperes 2 ft.; Somogyi István 1 ft.; Fitos Ambrus 1 ft.; Káray Gergely 1 ft.; Kalotsa László 2 ft.; Inarcsi Farkas Fer. 2 ft.; n. kö-rösi takács-czéb 2 ft.; bodnár-czéb 3 ft.; Gyűjtő m. g. b. Vétsey Pál. Báró Vétsey Pál 10 ft.; Pajthényi Gergely 1 ft.; Nagy Kövesd B.T.P. 5 ft.; Nádaskay Mih. 2 ft.; Szögyény Im. 2 ft.; id. Szögyényi Fer. 3 ft.; Csernyánszky Kati 2 ft.; B.R.G. 1 ft.; D.M. Moliovicz 1 ft.; B. Barkóczy János 5 ft.; tokaji pleb. 1 ft.; leleszi praef. 1 ft.; Kolosi Józ. 1 ft.; Gyűjtő Halász Kálm. tb. Halász Farkas 5 ft.; Halász Benj. 5 ft.; Segesváry Sámuel 5 ft.; Halász Boldizsár 5 ft.; Bereczky Sándor 2 ft.; Szappanos Sándor 2 ft.; Halász Móricz 5 ft.; Dinnyés Pál 2 ft.; Zlinszky László 2 ft.; Halász József 2 ft.; Vizeki Talián Terézia 10 ft.; Bartzik Borbála 1 ft.; ifj. Gyoni Halász Imre 1 ft.; Halász Miklós 2 ft.; Alsó dabasi izraeliták 5 ft.; Gerő Zsigmond 1 ft.; Halász Kálmán 6 ft.; Gyűjtő Olgyay Gáspár. Niczky Lajos és testvérei 40 ft.; Zbinovszky János 2 ft.; Király György 2 ft.; Sváb Péter 2 ft. Kolt Pesten, aug. 9kén 1840. N y á r y Pál m. p. egyesületi jegyző. Honműv.

(Gazdasági hírek.) Kecskemét. F. hó 16án este 9 órakor, midőn már több ideig megszántak a tavasz óta folyvást dühöngő szelek, nyugotrul kelet felé rohanó, olly irtóztató esővel párosult szélvész támadott egyszerre, minőt csak tengeren képzelhetni. A házak s templomok födelén sok kárt okozott, de még többet a pusztán, hol t. i. szabadabb menete volt: a széna és szalmaboglyákat kénye szerint vitte tova, annyival inkább, minthogy ezek az idén nem igen terhesek. — Több gazdasági épület lefödelezteték, de egészen össze is dült, mi miatt számos juh agyonüttették, sőt egy juhifalóban aluvó juhász is életét veszítette. Szerencse, hogy óranegyednél tovább nem tartott a dühös orkán; mert bizonyára rémitő károkat s romlásokat okozott volna még. Azóta kellemes meleg napjaink vannak, harmatos éjszakákkal, mellyek szőlőkertjeinknek különösen kedveznek, úgy hogy még 2-3 hétig tartó ily idővel jó borra tarthatunk számot (mennyiségre sem panaszkodhatván), melly melly még jobb leend, ha a legjobb fűrtöket naprólnapra módnélkül ki nem metélnének, azokkal a piacra sietvén; megtörténhetnék azonban ez is, csak a többi hagynák tökéletesen megérni, és ne sietnének itt annyira a szürettel, — kivált, ha az idő annak halasztását engedi. — Kecskemét sok ezret bevesz évenként borából és gyapjából. Nálunk az idej gabonatermés, kivált rozs felől, nem panaszkodhatunk; köles is jól fizetett; kukoriceza pedig annyi lesz, hogy csak gyózzuk fosztani — ennek szára s levele jó pótló takarmányt adand, hamujából legjobb hamuzsirt is lehet készíteni; szénát igen keveset kaszáltunk; a sarju némiképen segített — még a tarlókat is igen szorgosan megkaszáltuk, csak valahogy a kis szénaboglyákat pupositani lehessen. — Ism. — G y ö r vidékén a szőlő szép reményekkel kecsegtet, s ha nem épen sok, de minden esetre jó bort ígér. A jobbadán hűvös nyár miatt néhány héttel később fog a szüret tartatni, mint egyébkor. —

(Upar- s tözsérügy.) Györi hírek szerint az új gabonatermésből már meglehetősen mennyiség érkezett az ottani piacra; de az árkeletre a körülmény semmi elhatározó befolyással nem volt, sőt általánosan élénkséget sem szült az összes kereskedésben, mit leginkább annak tulajdonítanak, hogy a minőség igen különböző, és a kereskedők nagyobb szállítványokra várakoznak, addig pedig csak épen legsürgetőbb szükségiket fődözgetik csekély vásárlásokkal. Mosonyban nem régt tűz volt, melly mindazáltal nem hamvaszta el annyi gabonát, hogy azt az általános árkelet megérezhette volna. — A kecskeméti piacon jelenleg következő áron adják s veszik a gabonát: tiszta buza 4 vékás köble 10 — 11 fr., rozs 7 fr., kétszer. Sfr., tavalyi kukor. 10 fr., új 7 fr., árp. 6 fr., köles 5 fr., zab 5 fr., mind váltó. — Baja, sept. 20. Most lefolyt Mátyásárunk elég népes volt. Barom nagy számmal hajtattott; mellynek azonban kelete nem nagy volt. Az első rendbeli ökor párja kelt 260 váltó forintig; középszerű 160 ft.; 4 eszt. tinóké 140 ft.; 3 eszt. 100 — 120 ft.; meddő tehének kelték egyenkint 70 ft.; fejősek 60, 50 és 45 ft.; üszök 25 — 20 ft.; esztendő borjuk 15 — 18 ft.; gabona sem hiányzott; a tiszta-buza 7 ft. 15krtól nyolczadfél ftig kelt; kétszeres 5 ft.; zab 3 ft. 6kr. — 3 ft. 12 kr. váltóban; a szövétarusok és fabútorosak nem nagy vásárnak örvendhettek —

Szerbia és Bosnyákhon. Szerb határszéli hírek szerint sept. 17kén Konstantinápolyból érkezett gyors hírnökök egyhangulag állíták, miszerint M. Ali Egyiptus és Kandia iránt a négy hatalom határozatában megnyugvák, Szyriára nézve pedig a szultán kegyére biza sorsát. Az Alexandriában horgonyzott török hajóhad visszaérkezett Konstantinápolyban naponkint várják. Kragujeváczból, melly jelenleg Mihály hg székvarosa, írják, mikép Szerbia több kerületéből több ezer ember, s köztük számos előbbkelő, gyűlt össze, és kéréletet intézett a fejdelemhez, mind azok szabadságba s előbbi hivatalaikba visszahelyeztetése iránt, kiklényegileg munkások voltak az alkotmány megnyerésiben s most Belgrád börtöniben szenvednek. Zimonyban egymást érik az átutazó hírnökök, egyszerre öt angol hírnök is volt már e városban. — Mi a bosnyákhoni legközelebbi zendületi mozgalmat illeti, a vezér még most is táborban áll Serajevo előtt, és a várost hadjog szerint elfoglaltatá. E rendszabály hitetöleg az egész merényt elfojtandja; a zendülők részint a közel hegységbe vonultak, részint Hercegovinába futottak, részint pedig Serajevo tulsó oldalán csoportoznak. A főkolompasoknak szinte sikerült a megszökés, és így kikerülék a vezér boszuját. —

Spanyolország.

(Espartero a mozgalom mellett nyilatkozik. A királyné makaesul ragaszkodik elveihez.) Perpignani telegraf sürgöny szerint Espartero nyilatkozványt boesáta közre, mellyben tudatja, miszerint a királynének csak azon esetben szándéka engedelmeskedni, ha a hatóság törvényt visszavonja, a cortest föloszlatja és miniserit elbocsátja. Az arragoniai hatóság szinte a madridi mozgalom mellett nyilatkozott. A madridi események híre sept. 3kán Valenciába érkezvén, a hatóság annyira titkolá azt, hogy a királyné és miniseri, csak éji 10 óra után értesültek a dologrul. Az e miatt rögtön tartott ministertanácsban egyhangu határozattá lón a mozgalmat fegyveres erővel elnyomni, minek következtiben a Madrid felé indult testőrség parancsot kapott utja gyorsítására. Claveria tábornok vezeteti e serget, s föl van hatalmazva körülmények szerint

használhatni erejét. Egyszersmind valamennyi tartományi főkapitányhoz körlevelet intézett a kormány, azon szigoru meghagyással, hogy minden tekintetben egész erejüket használják a zendületi mozgalom elnyomására. Utóbb azonban mégis megbánta hamarkodását a kormányzó királyné, s Claveria tábornok parancsot kapott várakozásra, mert a kormányzó előbb még fölszólítandja Esparterot végnilylatkozatra. — Barcelonában nagy ingerültséget szült a madridi mozgalom híre, és a helyhatóság azonnal Esparterohoz siette, fölhatalmazást kérvén ideigleni tartományjunta föllállítására. A fővezér ebben nem akart ugyan megegyezni, s egyáltalában igen ovakodva nyilatkozék; de azért nem ellenzé, hogy nevében fölszólítás boesáttassék közre, melly a madridi eseményeket egész kiterjedésekben helyesli. Midőn utóbb a kormányzó királyné levele hozzá érkezék, szinte igen tartozkodólag viselék magát s vállvonitva mondá, hogy sergébül nem igen küldhet embereket Madrid felé, mert aztán Catalonia s Barcelona nyugalmát nem fogná biztosíthatni. Általános hiedelem, hogy a hg darab ideig csak semleg fogja magát viselni, és mindenekelőtt miniseriség-föloszlatást és új cortest szándékozik bevárni. Magányos levelek szerint a kormányzó királyné hihetőleg Espartero kitéró válaszára sem fog engedni, hanem makaesul terveit végrehajtásán fog dolgozni, mert ha enged, ugy királyságának vége. Burgos és Toledo szinte elfogadák már a madridi végzéseket. — Alcanizban sept. 3kán löportoronyba sujtott a villám és légberöpíték az egész épületet. Egész utczákat romhalommá változtatott e borzasztó esemény s 400 ember életét veszté. —

Anglia.

(Hírek szövetségési miniserégről. Adatok a négy szövetség némelly pontjairól.) Politikai körökben híre jár, miszerint a whigminiseriség, átlátván, hogy nem igen képes magát többé föntartani, egy két mérsékelt torlyval készül hatalmát támogatni, mivel radikal elemmel (Macaulay beléptével) baján nem segíthete. A Globe szerint a toryk ezt csak azért rebesgetik, hogy embereik közül néhányat miniseriségre emelhessenek, miután a whikeket nem bírták kiküszöbölni. — A négy szövetség pontjai, némelly tory lapok szerint, többi között ezeket foglalják magokban: 1) Boszpor és a Dardanellák elzáratnak; 2) Szükség esetén Konstantinápolyt a moszkák elfoglalják, de azonnal ismét kitakarodnak, mihelyt ott rájuk többé szükség nem leend; 3) a Konstantinápolyba menendő moszka katonaság számát a szövetséges hatalmak határozzák meg. A porta és Anglia följogosítvák az ellenségeskedés megkezdésére Szyriában még a szerződés-kicsérleések előtt. — A miniseri tanácsban Palmerston a moszkáknak engedelmet akart kieszközölni Boszporba hajókat, és Kisázsziába katonaságot küldhetésre, mit Melbourne ellenzé, és így az határozattá lón, hogy a Boszpor és Dardanellák minden nemzet hajóhadai előttzárva maradandnak. E határozatnál kedvezesebbet alig lehetett volna hozni a moszkákra nézve, mert azon vizekben csupán angol hatalom szolgálhatott volna ellen süllyl a moszka politikának. A Sun ellenben e hírekre ezt jegyzi meg: „Föl vagyunk hatalmazva e hírek alaptalanságát nyilvánítani. Korábban is hallottuk már ugyan, hogy a szerződéshez némelly titkos függelék csatoltatvák bizonyos események megelőzésére, mikről az európai diplomata nem igen szeretnek szólni, s mik közé például Olaszország fölzendülhetése is tartozik; de minden józansággal ellenkezik annak hihetősége, hogy a Dardanellák kérdése e titkos pontok közé van soroztatva. —

Franciaország.

(Paris erősítése hivatalosan jelentve.) Paris, sept. 14kén: „A Moniteur legújabb száma hivatalosan jelenté Paris megerősítését, melly azonnal munkába fog vetetni. A várost tizenegy mérföldnyi körben bástyák, s tornyok által védett magas falak fogják övezni, a külvárosoktól olly távolra, hogy golyók által a városnak semmi kárt nem tehetend az ellenség. Némelly lapok e rendszabály által minden ellenséges megrohanás ellen hathatósan ótalmozottnak vélik Parist, mig egy magányos levelező egészen ellenkezőleg így nyilatkozik e fontos kormányhatározatról: „Thiers háboruvágya valahára mégis némi következményt szült: de nem az egyesült szövetséges hatalmak, hanem egyenesen Paris ellen. A kormányterv szerint nem egyes erősítvények ótalmozandják a fővárost, mint előbb szándék volt, hanem 11 mérföldnyi hosszú fal. Mondjanak Thiers lapjai bármit, de az illy erősítvény Parist küllenségtől csakugyan nem fogja megóthatni. Illy hosszú vonalt a parisi nemzetőrség nem fog védhetni, mire egyébiránt alkalmasint kedvet sem mutatand. Ha pedig rendes katonaságot akarna e szolgálatra a kormány használni, ugy ez annyira kimeritné a hadserget, hogy megmaradó része nem birna elég erővel a haza ótalmozására. És ugyan meddig tarthatná magát küllő élelmezés nélkül Paris roppant lakossága? Egyébiránt pedig köztudomásu, hogy a hadviselés mostani tanjai szerint városok ostromlására nem sok időt szoktak fordítani a nagy hatalmak. Kétségtelenül bizonyos tehát, miszerint a város ez ótalmozási rendszere csak ürügyül szolgál a kormánynak a városi lakosság féken tarthatására; mert a városban szállásoló katonaságon kívül a fal erősítvényit olly nagyszámu katonaság tartandja elfoglalva, hogy a várost minden pillanatban ki éhezetheti, vagy pedig halomra lödözés-sel fenyegetheti. Julisi eseményeket ezentul nem fog többé megérni a parisi lakosság. A város megerősítése a lakosság nagyobb részében annál nagyobb ingerültséget ébreszte, mivel a nemzet eddig mindenben szivesen segíté Lajos Fülöp kormányát, és áldozatoktól sem rettegett terveit előmozdítására. Sokan azt hiszik, hogy illy fontos tárgyban a kamráktól tanácsot kellett volna kérni véghatározat előtt. —

(Lafarge testében csakugyan mérget leltek.) Tullei újabb hírek

szerint Orfila híres vegytudós azon meglepő nyilatkozatot tett a' tullei törvényszék előtt, miszerint szorgalmas vizsgálatok után csakugyan mérget lelt az elhunyt Lafarge testében. Ez ismét jobban bebonyolítja e' rejtélyes pört, mert már most világosnak látszik, hogy nem Lafarge Mária a' gyilkos, hanem más valaki, mit azon körülmény is bizonyít, hogy férje betegségének utóbbi szakában a' vádlott többször hányt, midőn a' magánál hordozni szokott szelencéből mézgaport vegyítve italába. E'por méreggel van vegyítve, és semmi nem mutat oda, hogy a' vádlott önmagát kivégezni akarta volna. —

Törökország.

Alexandria, aug. 23. A' szyriaiakat és Libanon lakosait a' porta mellett felzendíteni legkevésbé sem sikerült. Azon tudósítást, miszerint Napier több hadiszerezzel megterhelt hajót és sajkát elfogott, Ali hideg nyugalommal hallgató s' midőn egy környezői közül visszatorlást javasolna, azt mondá: „Az te rád nem tartozik.” M. Ali sergében a' vakbuzgóság s' gyűlölség meglehetősen fel van támasztva „a' gjaurok” és „keresztyén kutyák” ellen. Ezt a' köv. példa is bizonyítja: aug. 20kán Mahmoudien ment át a' pattantus ezred. A' hollandi alconsul lova háza előtt volt megkötve s' egy katonát megrugott. Megismervén nyeregyszerűsámul, hogy a' lo' europai emberé, egy cs' port katoná a' consul házába rohant, a' consult megverte s' földre terítette, egy hadnagy hajánál megfogta és fejét el akarta vágni. Az alkirály a' tisztet letette, a' többiek pedig megbüntették. Az asszonyok az utcákon allah áldását kérvén az izlamra, így kiáltoznak: „Vaksággal verje meg isten ellenségünket. Ámen.” Csak a' francziákat szereti a' nép. M. Ali spartai válasza a' portához köv. hangzik: „Vallah, billah, tillah!” (erősítő szólásmód: az istenre!) Az országból, a' mit bírok, egy arasznyit sem engedek, és ha haddal támadnak meg, a' birodalmat tetőtől talpig összerontom és romjai alá temetkezem. — Rifaat bey sept. Skán érkezett meg Konstantinápolyba. — Mivela' hatalmaktól kitűzött határnap márelmult, a' szultán kinevezé a' tisztviselőket Szyriába, hanem hogy ezek nem egyhamar léphetnek tisztségeikbe, M. Ali megátalkodottsága elég hangosan hirdeti.

Konstantinápoly, sept. 2. Az első határnap, melyet a' jul. 15ki londoniszerződés M. Alinak adott, minden siker nélkül elmúlt, s' annak erejénél fogva Ali Szyriát elvesztette, és urasága Egyiptusra szorítottatik. Ha a' négy hatalom tekintetét kockáztatni, s' Európa magát meggyaláznia nem akarja, egy hajszálnyit sem engedhet Alinak. Itt többé egyezkedésnek nincs helye. A' második határnap után Egyiptust is elveszti Ali, a' harmadik után pedig politikai létét. Innen gondolhatni, hogy a' keleti kérdésnek fiosszu, nehéz küzdés után szakad vége. M. Ali megesküdt, hogy nem enged; ő még eddig mindig következetes maradt magához; ő nem bocsátá maga elibe a' négy hatalom consulit, és kijelenté, hogy nem tudja miért mulatnak még Alexandriában; és a' négy hatalom M. Ali közti viszonyról fogva a' további ott mulatás egy is a' maga nemében, és ellenkezik a' nemzetek, hasonló körülmények közt eddig elé gyakorolt szokásával. — Maltában roppant hadi készület tesznek, s' minden oda mutat, hogy az angolok erőteljesen akarnak föllépni. — A' török hadszállítvány Czyprusban van s' vezére Selim b. mindenen Smith Károly angol ezredes tanácsát tartozik követni. — Konstantinápolyban nagy munkásság uralkodik a' diplomaták közt s' a' tanácskozás eredményit nagy titokban tartják. — A' Szyriába szánt s' 6000 főből álló hadszállítványt, rövid időn egy második fogja követni, mely 14ezer emberből áll. —

Triest, sept. 18. Alexandriából sept. 5rül írják, miszerint a' basa elfogadta a' londoni szerződést, és Szyriára nézve, előbbi követelésiről lemondván, a' szultán nagylelkűségire bizza magát. —

(Ibrahim basa). Ibrahim b. tetteleg Szyria királya, mellyen meghódítása óta uralkodik s' mit azóta nem hagyott el. Személyes vitézsége, gyors mozdulata, mellyel villámsebességgel a' fenyegetett ponton terem, félelmetessé tévük hatalmát s' melly nagyobb rendtelenség kitérését magában is képes akadályozni; mint Napulusban és Jerusalemben történt, hol szabadulását egyedül nagy elszántságának köszönheti. Ibrahim katona, de közkatona a' szó teljes értelmében, ki előtt a' magasb hadi tudomány ismeretlen. A' nisibi esatában minden mozdulatot, és rendezést Selves ezredes tett; de a' megrohanást a' fővezérnek hagyta. — Ibrahim egy nő fia, kit M. Ali később az övéi közé fogadott. Ő Ibrahimot fiává fogadta, mivel vitéz kardja mindinkább nélkülözhetlen lett a' gyengülő öregnek. Befolyása által a' hadsereg, mellynek keblében élt, hasznos szolgálatot tett az ősz alkirály retentő kormányának, s' a' birodalom megalapításában is nem kevés része van. Ezen birodalmat örökössé kell tenni, de ki öröklő? Keleten sohasem lehet szó törvényszerű örökösödésről, itt pedig az alig felállított királyság egy koresra szállna, ki azt meg tudta hódítani, de kinek nem sikerül az iránta uralkodó gyűlölséget megkérlelni, és a' népeket szorosán egymáshoz kapcsolni, kik olly természet ellenileg torlasztattak egybe. — Ibrahimot méginkább gyűlölik mint M. Alit. Ennek még ha barátja nincs is, van ki vele tart; de Ibrahimnak csupán ellenei, veszélyes ellenei vannak, kiket a' tőle szenvedett méltatlanság, baromi göge, s' minden emberi bees megutálása elkeserített, s' melly a' leghosszabbtörök török keblét is boszu gondolattal tölti el. A' benne lakozó emberutálás csak akkor ismer határt, ha külföldiekkel van dolga, és ezen politikai kíméletet is, mellyet atyjától tanult, csak a' moreai iszonyatos mérsárlástul fogva gyakorolja, melly vérbetűvel van a' történet könyvébe írva. — Ibrahim igen gazdag. A' maga számára tett zsarláson kívül, kevés év alatt a' szegény Szyria adóját, összevetve azal, mit a' portának fizetett, több mint négy annyira emelte. Elve, mint

M. Alié is, minden gazdagságot megsemmíteni, mert szegény népen könnyebb uralkodni mint vagyonoson. Ez a' kereskedésnek nyakát szegi, és a' nyomás elviselhetetlen. Úztoráskodó lelke mindent megragad, a' mi nyereséget ígér s' ültetvényes kertet is, mit szép iránti érzésének tulajdonítanak, csak azért állítat, hogy a' magához csikarított földnek gyümölcsöző kamatja legyen. Pénzszarlása, mivel M. Ali többé nem mer neki ellenmondani, semmi határt nem ismer, és ő oka azon nyomasztó önkénynek, mellyel az emberek ingó vagyona felett rendelkeznek, miután már a' föld régen ezen bitorlók kezében van. A' nilusi bárkák elvétele rendszerét, melly által minden közlekedés nehezül vagy megszakad, Ibrahim Szyriára is kiterjeszté: lovat, tevé, őszvért, szamarat ezrenként tartóztatnak le, és soha többé vissza nem adják. Látni kell, mint erősített jelenleg St. Jean d' Acrét, hová nemcsak az egész országbeli igavonó barom összehajtatik, hanem a' munkások és mesteremberek is seregenként robotra kényszerítettek, úgy hogy a' szomszéd helyeken sem a' földet nem mivelhetni, sem kenyeret nem süthetni. És mindezt olly kímélet nélkül viszik mint a' katonaszedést, kik holtig tartoznak szolgálni, s' kiknek állítása nem törvény, hanem önkény szerint s' minden családi tekintet nélkül történik. És ha az ember közelebről látja az europai intézvények e' szomorú majmolását; ha látja mint áldoztatik fel a' népek boldogsága egy kártyaházért, melly reggeltől estig áll; ha látja, hogy minden vár-erősítettség, táborozás, fenyegető védelmi intézkedés csak neveltséges majomtánczoltatás; ha tudja, hogy a' hadsereg gyermekből, bérnából, elégtelentől áll, kik egy europai hadosztály első álgylövésire szétfutnak: nem lehet mély megindulással nem hallania a' kétségbeesés kiáltását, melly e' szerencsétlen országban szerte hangzik, s' nem lehet kételkednie, hogy a' visszafizetés órája közel van, melly mind ezen iszonyatos nyomásnak, s' az emberek s' népek ellen üzött ez irtóztatós kegyetlenkedésnek végét szakítandja. — Ibrahim életét rombolási nagy gyönyör, gyilkolási nagy kedv jeleli, és pénzszarló eszközei borzasztók. Én egy helyre juték, hol egy ember nem akart annyit fizetni, mennyit tőle kívántak, összekötötték hát nejevel, és két oldalról addig korbácsolták, míg a' pénzt le nem fizette. — Nazarethben szemtanuja valék mint vágta két nap, két éjszaka, kevés szünettel egy vámrendést, mivel azon sommat, mellyel tartozott, a' határnapra le nem teheté. Híjában kért időt, hogy a' pénzt szomszéd ügyfeleitől beszerezze. Egyetlen gyermekét rabszolgának adák el, és azon reggel, mellyen elutaztunk, lelkét kiadta. Siutban, hol Ibrahim ez előtt kormányzó volt, szava híhető emberek beszélik, mikép különös időtöltést talált fel magának. Reggel t. i. gyakran sok embert, a' nélkül hogy legkisebb ok lett volna is rá, vagy bűnösök lettek volna, felakasztatott, estve kioszkja elibe függesztette, és a' holttesteken magát pisztolylövésben gyakorolta. — A' hadsereg a' nisibi ütközet óta Marash és Alepo körül állomásoz. A' helyett hogy Ibrahim ezen békeidőt a' sereg tanítására fordította volna, henyeségben és dobozásban töltötte életét; sőt az europai tiszteket is, kik az ezredeket tanították a' tartaléksereghez visszaküldötte, és csapatai tizenhat hónap óta kornyadoznak zsold nélkül. Mit várhat a' megrongált nép illy mocsokkal, gyalázzal borítottatott úztorástul, ki jövődében uralkodója lesz, ki Szyria és Arabia ostroma, ki Derayah átka, mit várhat illy hóhértul, kinek vériben van a' gyilkolás, és ki mind a' mellett hogy Europa előtt jobbulást szinlel, az utolsó háboruban 500 szegény kurdot zárata egy lyukba s' veretett agyon? Ibrahimnál a' gyilkolás szokott dolog és mint ez előtt asszonyit lenyakasztatta, vagy összekötözve a' Nilusba vetette, úgy a' sinórozás, megfojtatás most is háztartásához tartozik, csak hogy inkább ügyekeznek titkolni, hogy az eur. hírlapok ki ne kürtöljék s' a' hatalmak fel ne szólaljanak. — Ibrahim arczvonása mindennapi s' benne zordon érzelmé olvasható. Teste éktelen vastag, s' rendkívüli hajlandósága a' testi gyönyörre, melly M. Ali családjában tulnyomó, különösen pedig az erős italok szertelen szeretete természet elleni kora halált okozandnak neki. Ki igazgatja akkor a' még meg sem született arab birodalmat? —

Olaszország.

Olaszhatár, sept. 10. A' francia hírlapok hadi hangja itt tetemesen nevelé a' zendülési ingerültséget. Anconában ennek világos jelei mutatkoztak; több ifju zendülési dalokat énekelt az utcákon, s' a' hatóságoknak kemény tilalmat kelle ez iránt kibocsátnia. A' pápai kormány örsereg gyűjtésre toborzást tart. — Az anconai hatóság tilalma daczára is egy éjjel a' zendülési dalt éneklők és katonaság közt véres verekedésre került a' dolog, sokan megsebesítettek, egy pedig halva maradt. Ennek következtiben több elfogatás történt. — Romai hír szerint a' porosz kormány rá akarja venni a' szent széket, hogy a' kölni érseket lemondásra bírja. —

Oroszország.

Oroszhatár, sept. 4. Bendernélőszszel nagy táborozás lesz, mellyen ezár a' trónörökösrel együtt megjelenend. Woranzoff gróft gyors posta híttá helyére vissza. A' khivai második táborozás, ha lesz, nem Perovski vezérsege alatt lesz.

Gabonaár: Pest, sept. 29kén: Tisztabúza: 203, 190 170; — Kétszeres: 150, 140, —; —; Rozs: 124, 120, —; —; Arpa: 104, 100, 95; — Zab: 84, 80, 75, —; —; Köles: —, —; —; Köles kása: —, —, —; —; Kukuricza: (tavali) 145, 140. (idei) 90; — pesti m. váltó garas.

Pénzkelet: 5pCtes statusköt. 105³/₁₆ fr., 4pCtes 99³/₄ fr., 3pCtes 78¹/₂ fr., 1834iki kölesön 677¹/₄ fr., 1839iki 299¹³/₁₆ fr., bankrészevény darabja 1689 fr., Eszterházy sorsszám 44¹/₂ fr.

Vasutrészevény: Ferdinand éjszaki 100¹/₂, mailandi 103¹/₂₁; győri 100³/₄ fr.

Értékpapír: sept. 20kén: 8' 2" 9."